

hög var en stor sandkulle, som under sig
gämmar resterna av en 3000 år gammal
stenåldersby, enligt vad de "lärdas" påstå,
och trodde folk i allmänhet att detta
ställe var spökenas hemvist. Hunders
Pålsson tog en dag med sig en säg och säga-
de av ett par grenar, som han ansåg vara
särskilt bra till "leknagge." Själva riv-
set lät han bli vid trädet. Folket i Käm-
pringe by som sågo Hunders Pålsson kom-
ma bärades med dessa grenar och med sä-
gen, blevo stortligen förfärad och undra-
de hur han bara vågade sig på dylikt. H.
Pålsson var nu icke rädd för spöken och
svarede skämtsamt att han behövde ett par
leknagge och så föresten tyckte han att spö-
kena i "Sohöj" och i gamlegård kunde få

kräffas en gång i hans hem, så kanske ^{de} kunde
de rent av bli gilleslag. Folk skakade
på huvudet åt hans prat, men Pålsson bar
hem sina grenar och sågade dem i lämplig
storlek samt skalade barken av och
hängde upp dem på vinden för att torka.
En vecka härefter hade Pålsson emeller-
tid burit alltsammans såväl trä som
bark tillbaka till trädet vid spökgrår-
den och lagt det på marken under det ställe
där de suttit på trädet. Sitt handlings-
sätt ville han aldrig höra talas om och det
var ingen som direkt frågade honom hel-
ler, men Anders Pål's kvinna sade en gång
att det var ett så hemskt elände i huset, så
länge "styget" var där, men att allt blivit
bra igen då konen burit ~~det~~ tillbaka.

"I alla väder, har denna fläder, av stormen
hotad, så säkert rotad." Hyll skulle även
vara bra emot spöken, men det skulle helst
vara sådan hyll som växte i ett gammalt
pilträäd. Om man hade en bit sådan hyll
på sig, kunde man gå vart man ville,
när det var mörkt, man bleve då aldrig
ofredad av några spöken. Grenar av alm
användes alltid om sommaren såsom mygg-
fångare. Om man toge in några alm-
grenar om kvällen och hängde upp dem
i rummet, så togo genast alla mygg, som
varo där sin tillflykt till dessa grenar.
Denna sed håller i sig ännu och är all-
deles utmärkt för jag har själv provat
den flere gånger. I St. Hammars församling
å gården Granviks jordområde, finnes en

3963

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

38

Både Lohög och hagtorusträden äro pridslysta växter. Hyllan trodde man ingenting farligt om, den hade endast goda egenskaper.

I detta träd eller buske bodde "flädermar", men hon ansågs vara en god fe som vakade över hem och hus. Jag har i "Offet mot sjukdom" berättat hur man använde hyllrid tandvärk. Men man använde också mycket fläderblommor. Dessa plockades och torkades, och om någon blev förkyld, så kokades det fläderite till honom. På Falsterbo kyrkogård växer också en gammal hyll. Mycket har pratats och berättats om denna hyll, men jag vet icke vad som är sanning i detta prat. En plicka, som skrev vers om Falsterbo lät denna hyll symbolisera staden med följande:

gran och aspbevuxen sandås eller sandkul-
le om c. 4 tunnlands areal. Detta ställe
kallas för "granhöj" / granhöj. Barn ha
alltid brukat leka där. Som liten parvel
kan jag minnas en gran där, så växt att det bil-
dades en spricka i trädstammen ungefär ett
par meter från roten. Denna öppning som
kring en aln lång och där den var som bredast
tror jag att man skulle kunnat sticka in en
stor flat hand. En av de andra lekkan-
terna, en pojke som var liksom lite mer
försiktigkommen eller rättare sagt lillgammal,
förklarade för oss andra, att det var en "taune-
värksgran", för de har "mannen" sagt. "Mannen"
var lantbrukaren Anders Jönsson, ägaren
till Granviks gård och "granhöj". Denne man
var emellertid hitflyttad ifrån Södra Åkerby.

3963

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

41

Granens egendomliga växt kan förklaras på
så sätt, att trädet i yngre år fått förstört sitt
toppskott, men så ha två sidoskott skjutit
rakt upp och dessa har av en sällsam natu-
rens nyck så småningom vuxit samman
till en enda stam dock vid sin bas kvar-
lämnat den lilla springan som skiljer dem.
Någon äldre människa härnere har jag an-
nars aldrig hört talas om något slags "lund-
växträd". Nere vid Kämpinge strand v.
200 meter väster om fiskeläget växte förr i
tiden en äkta skånsk rödpir. Hlledes en-
sam och ända upp i strandvallen växte den-
na pil rak och vacker och till en höjd av c.
10 meter. Det påstods att en person som var
"löddkare" (lunntindare) en gång i tiden
planterat trädet till minne av en flicka.

Skriv endast på denna sida!

Denna sägen låter lite konstig, men juleu
kallades emellertid av folk för "lökkarens jul."
Folk sade att detta trädet aldrig skulle dö ut,
men för c. 20 år sedan gick det åt, antagli-
gen av något slags överkan. Trädet var i
alla fall ett bra sjömärke för fiskarna.
En hel del prat hade man om detta trädet. Fis-
kare ha i allmänhet lätt för att göra histo-
rier om saker ting. Slagrutekonsten har
aldrig haft någon ridare tillvaro i forna
tider här i dessa församlingar. Först om-
kring år 1905, då en man vid namn Anders Tilly
flyttade hit ifrån Hårdeberga församling
uppe vid Lund, har slagruterärendet blivit
en mycket diskuterad sak. Tilly som är
kyrkorästmästare i St. Hammar, kan ju ut-
föra en hel del arbeten vid sidan om sin

3963

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

43

anställning hos församlingen. Många brunnar
har han tagit ut med slagruta och där efter
grävt dem i ordning, både till den bofasta
befolkningen och ^{alla} sommarvillornas folk. I
regeln blir det alltid riktigt med vatten i
dessa brunnar. Till slagruta använder han en
klykformigt växt gren likt en "tryckt" y,
stor bokstav. De två grenar, som bilda den
spetsiga vinkeluppfeller klykan, ha en längd
av ungefär 20 centimeter och den tredje tjoc-
kare grenen, ur vilken de båda klykgrenarna
framväxt ha en längd av r. 30 cm. Vandi-
gen brukar han skära sina slagrutor av hassel,
men han säger att pit och byll också är bra
här till. Då Tilly ~~är~~ nu på ort och ställe
skall söka upp vattenådror, fattar han med
vardera händerna och med handflatorna

uppgåt om klykgrenarne. Så håller han
slagrutan i alldeles vågrätt ställning.
Därefter går han runt omkring tills en
vattenåder påträffas. Detta visar sig däri,
att slagrutans längre och tjockare gren,
oemotståndligt drages emot marken och
slagrutans läge i Tillys händer blir all-
deles lodrätt. Så länge han går längs äd-
rans område, så förblir slagrutan i denna
ställning, men så fort han kommer utan-
för så återgår slagrutan själfvänt i
det vågräta läget. Många personer ha na-
turligtvis skolat försöka Tillys konst, en-
del går det bra för ~~och~~ slagrutan visar
utslag liksom av en sorts konstig drag-
ningskraft. Andra personer däremot kan-
na försöka se mycket de vilja, ty slagru-

tan förblir alldeles stilla i deras händer. De
äro icke känsliga nog påstår Tilly. Jag har
själv aldrig försökt att leta upp vattenämbros,
men jag har ofta sett på. Den här halvön
härnere är så vattenrik, så det är visst ic-
ke svårt att garantera vatten i brunnarna
som man gräver eller borrar här. På
tal om ~~träslag~~ till slagrutor, så förklar-
ade Tilly en gång för mig att björk icke
slagde alls. Man vet ju icke om detta träsl
är pålitligt. Då jag frågade vad han mente
härmed, svarade han: "Har du aldrig sett de
där häckrastarna i björkträden någån-
g? Vem vet vad detta är för sorts styg." Nog
har jag sett dessa "häckraster" både i björk
och fur. Ett slags egendomligt växta bollar
av trä, bark och hoggyttrat ris.

Landskap: Skåne.

Upptecknat av: Edwin Ekström

Härad: Skjotts.

Adress: Kungstorp.

Söcken: St. Hammar & Reng

Berättat av: Hans Davidsson

Uppteckningsår: 1933.

Född år 1854 i Maglarps.

Uppteckningen rör Tattare.

Västra delen av St. Hammars och Rengs församlingar, numera "Ljungens" badort och villaområde, var för många år tillbaka i tiden en östlig och närapå alldeles kal sandhed. Sparsamt växte där något ljung, vide, pors, reulav, några förkrympta björkar och furor. I östlig och västlig riktning genomlöptes heden av tre sandrevlar eller morar, de s. k. "backarne", på sina ställen ända till fyra meter höga. I dessa backar brukade gärna tattare hålla till, dock mest under den varma årstiden. Långt bort-

ifrån kommo de hit, men varifrån visste
ingen. Ibland kommo de gående, ibland
körandes med stora lass efter en sländig
och mager hästkrake. De voro smärsta
och svartmuskiga människor. I regeln
vor de dåligt klädda och de saker och hus-
geråd de medförde sågo trasiga ut. Som-
liga av tatarföljerna hade gris och höns
med sig. Folk trodele i allmänhet att
de stulit en hel del av vad de kallade rikt.
Långt ute å hedens sandbackar slogo de
läger och tände upp edd av fjung m. m.
Somliga stannade endast kort tid, men
några av dem stannade i veckor. Om det
var några personer, som råget gå ut till
dem för ^{att} se på tatarerna, så återvände de
snart och kunde berätta, att tatarfolket,

säräl män som kvinnor skrikit och svurit värre samt hotjat åt dem med s. k. "stubbleknivar". Folken, som bodde här i de små lerbuseu på gränseu mellan åkerjorden och sandheden, blevo mycket rädda då fattarna kommo ner här. De läste så gott de kunde för sina ägodelar, och somliga tordes knappast sova om nätterna; men konstigt nog så blevo de aldrig ofredade av sandbackarnas tattare, ej heller blevo de av med den minsta sak då dessa tattare gästade härnere. Men ibland kom det tattare hit om nätterna och stulo i präu folk. Omkring år 1870 bortstals en natt fyra unghästar tillhöriga lantbrukaren Jöns Kristersson i Kämpinge. Hästarna stodo fjedrade på bete långt i präu går-

den, ingen människa varken kunde eller
ville giva några upplysningar om tjusarna.
Jöns Kristersson, som var en duktig "häst-
karl" och stor djurvän ^{körde} repte upp till en
större marknad i Lund. Här kände han
igen sina hästar, de voro till salu. Det
var tattare i från Ugglarp, som stulit
hästarna. Jöns Kristersson grät för sina
djur, men han var så rädd för tattarna
så han tordes icke anmäla stölden. Man
trodde ju i allmänhet härnere att tattar-
na kunde sända sjukdomar över såväl
människor som djur. Likaså fruktade
man för att de kunde ^{komma} någon natt och över-
falla med kniven. Man sade alltid att tat-
tare ha onda ögon och om de önska någon
out och mötgång, så kommer det att gå så.

Tattare trivdes i regeln aldrig med ordnat arbete eller med att ständigt bo på en plats. Omkring år 1880 flyttade en tattarefamilj ifrån Yggelarna hit ned till Rengs församling. Familjen bestod av tre personer; man, hustru och dotter, men det brukade i regeln vistas en hel mängd andra tattare hos dem året om, troligtvis släktingar. Mannen hette Hans Persson, han var en äkta tattare vände till utseende och till levnadssätt. Hans hustru Cecilia var icke av tattersläkt, hon var en duktig och arbetsam kvinna. Dottern Maria hade ärvt sin fars utseende och även alla hans dåliga egenskaper. Till en början hyrde familjen hus här och var, det var nu ingen som ville ha dem så länge till hyresgäster. Till slut lyckades de

6/
3963LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

51

själva köpa ett gammalt hus, ensligt belä-
get i Hämpinge sandmarker. Ungefär ett
tusenland sägorlunda odlingstar sand-
mylla hörde till stugan. Folk tyckte i
allmänhet att det var synd om Hans Pers
kvinna, att hon skulle bo så långt borta
från andra människor och från gårdarna
där hon hade sitt arbete. Hans Pers hade
två får och några år även en gammal ut-
sliten häst, med vilken han körde långt
ut omkring i byarna. I regeln hade han all-
tid några andra tattare åkande med sig.
Var han körde han visste ingen, men då
han tillfrågades härom, påstod han att
han var ute och köpte nytt lump. Så
småningom benämndes han av alla männi-
skor för "lumpen". Barn voro mycket

rädda för Hans Persson, men det berodde på
att föräldrarna alltid hotade med att "lum-
pen skulle komma ta dem när de voro
styggva. "Lumpen" var en mångsidigt kun-
ning man, han kunde bota kreatur och an-
litas här för rätt mycke. Vidare kunde
han sko hästar, laga yrskna lerhärl,
slipa rakkivrar, göra rättfällor, binda
fisknät, göra koruskedar m. m. Han bruka-
de även slakta "jiggsvin" (igelkottar), som-
liga påstodo att han kokade flott av dem som
han bredde på bröd och åt, andra åter att
han kokade något slags medicin av dem.
Faktum var emellertid att han ibland
jagade och fångade dessa djur, och man ^{kunde} få
se en hel del skinn av dem ligga utan-
för hans stuga. Vidskepliga människor

8/

trodde ~~att han~~ ~~trodde~~ att han offrade dessa
djur åt någon viss herre. På tal om mat,
så förklarade Hans Persson att kål som
kokades på skator eller hökar, blev myc-
ket god. Brunna böror och salt sill var
det bästa han visste. Det var folk som
trodde att Hans Persson kunde stämma blod
samt att han kunde önska out över folk och
att denna hans önskan säkert gick i uppfyl-
lelse om man gjorde honom emot. Han var
i regel hyggelig att prata med, men var
skicklig i att fjuga och svärja liksom alla
andra tattare. Hans Pers⁴⁰ hustru dog omkring
år 1900 och mannen gjorde en "stor begrav-
ning" efter henne. Många gäster och riklig
förplänad. Hans Pers dotter som hette Ma-
ria, blev gift med en fiskerånglare i Käm-

91
pinge vid namn Hans Nilsson, av alla
människor kallad för "Hans Horn". Den-
ne "Hans Horn" var ~~var~~ en snäll och be-
skeddlig man som förde en rättskaffens
och hederlig vandel, men han ^{hade} ingenting
alls att säga till om i hemmet, utan där re-
gerade hustrun. Hans Nilsson var visst
icke av tattare släkt. Maria Horn blev stam-
moder för en stor och talrik släkt, en del
av dem boende i Reys och St. Hammars för-
samlingar. En del av dessa människor ha
äro tattare utseende och tattaregenskaper.
Småväxta, svartmuskiga personer med
små stiekände ögon, föraktande allt or-
dentligt arbete och ordnat samhällsliv.
Några av dem ha i regel svårt att skilja
mellan mit och ditt, allena mmans äro de

ovanligt skickliga i att ljuga. År 1912 var fru Horn och en av hennes svärsöner i fängelse, de hade nämligen levat samman som äkta makar. Om sig själv sade Maria Horn: "När jag blir riktigt arg, så blir jag svartbli i hela ansiktet och då kan jag få blodet att stanna i folk av skräck." Familjen Hans Horn var ägare till ett litet hus i Kämpinge fiskeläge. Helt trävirke utvändigt i detta hus är målat med en mörkblå färg. Folk säga alltid att denna färg är tattarens färg.

Vi vilja emmellertid återgå till Hans Persson eller "Lumpen" som vi kunna kalla honom. En gång då han var på en gård i St. Hammars by, så blev han osams med drängen där. Denne, som hette Nils, blev grundlig ritshälad av

Lumpen, de yngre drängarna till skadeglädje och förnöjelse. Nils beslöt att taga hämnd då något tillfälle härför yppade sig. En mörk och stormig höstkväll var Lumpen ute och körde, han hade varit bortom och skulle nu hem. Då han var ute och körde omkring i byarna, brukade hangäarna sjunga när han var på gott humör. En slags entonig och skriande sång med ständigt återkommande samma ord: "Halliahä - Halliaho - Halliaha". Drängen Nils, som också var ute ^{och} körde något ärendet samma kväll, hörde på avstånd sången, och förstod vem sångaren var. Han raskade på sina hästar och hann upp Lumpen. Precis som han kom bredvid honom, gav han Lumpen en riktig klatsch ~~in~~ i ~~ansiktet~~ med sin piska. Han piskade därefter på

sina hästar för att komma undan. Han fick också ett bra försprång, körde in på markerna och lyckades i mörkret komma hem oantastad. Då Lumpen hunnit sam-
sa sig efter slaget och smärtan, fick han
brått att hinna upp den som slagit honom.
Han fortsatte vägen fram ända upp i Rengs
by, och här kunde han höra ljudet av en
körandes långt borta i Stävie by. Det
var Lantbrukaren Mils Karlsson, som va-
rit i Gläslöf något ärende och nu ^{var} på väg
hem. Då han kom hem på gården lät han
en dräng ta hand om skjutsen. Han gick
in och drog ytterkläderna av sig och fick
så höra ett förfärligt skrik och larm
ute på gården. Då han kom ut fick han
i mörkret se eller rättare höra sin dräng

springa runt omkring vagnen, en annan person sprang efter och utstötte gräsliga eder och förbannelser. Det var Lumpen. Nils Karlsson hade nu all möda med avstyra slagsmålet och bevisa sin drängs alibi. Lumpen lovade emellertid att slå ihjäl sin fiende om han fick reda på vem han var, varom icke så skulle han ändå sända sjukdom och allt ont på honom. Men Lumpen var icke så trollkunnig som man trodde, ty drängen Nils är nu en äldre man och har alltid haft en god hälsa och har det även bra i ekonomiskt hänseende. Folk tyckte ändå att hans hämnd på Lumpen var synnerligen rå. Efter hustruns död gick det utför med Hans Pers ekonomi. Hustrun, som var en god kvinna hade häl-

lit hemmet samman. Lumpen skaffade sig snart fästemo, lede glada dagar och skuldsatte sin stuga. Han var därför glad när en direktör från Malmö bjöd honom 300 kronor kontant för stället, samt fri bostad för livstiden i en nyuppförd ekonomibyggnad. Direktören uppförde nu en finare sommarvilla med ekonomihus på Lumpens tomt. ~~Den~~^{Lumpen} kom dock aldrig att flytta i den nya bostaden, ~~Lumpen~~^{han} blev nämligen osams med direktören och drog kniv åt honom. Direktören blev då rädd och anställde en annan person till att bo i sin ekonomibyggnad. Det var hedersmannen Hans Davidsson, han blev grundligt hotad av Lumpen både med stryk och sjukdom och allehanda mötgångar.

5)
om ^{han} vågade flytta ut på fjungen. Hans Davidsson, som var en mycket god man och tillika orämligt stark, brödde sig ej om Lumpens eller hans släktingars hot. Hans Davidsson bodde nu i denna ekonomibyggnad i nära 30 år och blev aldrig ofredad av Lumpens, men visst och sant var att han fick sjukelom och död och motgångar i sin familj mer än andra människor. Hans Davidsson trodde icke att Lumpens hade kunnat sända detta onda över honom. Han ansåg det vara Guds skickelser och han tackade Gud för prövningarna och väntade tåligt och prompt på bättre i en annan värld efter jordelivet. Lumpen, som numera icke hade någon fast bostad, flyttade en hit och än dit med sina fästemor. Han

60.9

kunde få bo gratis i ett gammalt stathus, men
tordes icke för att där var en gång en stackars
kvinna, som hängt sig i det huset. Lum-
pen, som var en äldre man nu, började bli
religiös och läste i katekesen. Kyrkoher-
den i Bengs och St. Glammars pastorat, Per
Lyrewell, höll en gång husförhör i Käm-
pinge folkskola. Lumpen kom också dit.
Han fick en fråga av prästen, men han
missförstod frågan och läste fel stycke
i katekesen. Prästen som ville roa en del
närvarande bondehustrur sade då: "Ja, ja,
den här Hans Persson klarar sin kate-
kes betydligt sämre än sina många fäs-
temör." Lumpen svarade kvickt: "Jag miss-
förstod ju frågan, alla människor kun-
na väl uppfatta fel någon gång. En

präst som uppfattat sin ämbetsutövning
vara oveddel att göra narr av fattiga och
gamla människor, akter jag för ingen-
ting alls." Lade och gick därifrån. De se-
nare levnadsåren flyttade Lumpen hem
till sin svärson Hans Horn, men i läng-
den kunde han icke bor här, för Horns
barn och barnbarn vara mycket stygga
vid honom. De roade sig med att lägga
stenkol eller myror eller närstor i hans
säng. De slogo ratten på honom ibland
då han sov, m. pl. elakheter. Kyrkoherde
Grewell som hört folk berätta detta,
nedlät sig en gång att åka bort till Horn,
i akt och mening att förmana Horns fa-
milj att vara goda vid den gamle man-
nen. Han tänkte kanske också att Lumpen

81
alle ha sakramentet, och Grewell ville natur-
ligtvis gärna ha slästat över det där hus-
förhåret. Det blev ingenting av varken
med det ena eller det andra. En av Florus
~~äldsta~~ söner var hemma och var berusad.
Han letade upp prästens kappa och bok
i vagnen, tog kappan på sig och gick
så efter prästen in och sade: "Nu kan jag
väl få din kappa, för du blir min själ
aldrig gift Pär." Kyrkoherde Grewell var
glad att komma från Florus så fort som
möjligt. Sina allra sista levnadsår till-
bringade Lumpen hos slaktare Dahlström
i St. Hammar. Dahlström var gift med
en av Florus döttrar. Dahlströms voro snäl-
la vid den gamle mannen. En solig och
blid vinterdag kom han förlä mitt hem,

3963

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

63

jag tror det var år 1918. Vi stodo ute och
höggö ved. Lumpen stannade och pratade.
Den skrytamma och lögnaktiga tonen
var borta nu, han hördes helt uppriktig.
Hans sade, att han snart skulle fylla
93 år, hälsan var bra, men krafterna vo-
ro rent borta. Han var glad för att han
fått så bra sina sista år. Han hade gjort
mycket illa, men han hoppades att den som
förlänt rövaren på korset och skulle för-
lita honom. Några dagar härefter fingo
vi veta att Lumpen var död. Dahlströms
ordnade med begravningen. En småbrukare
hämtade på kvällen en kista i Hvellinge.
Såväl den ~~den~~ dode som kistan var placerade
i slaktboden. Något annat utrymme hade
man icke. Senare fram på förmiddagen hördes

301

3963

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

64

ett förfärligt ljud ifrån slaktboden. Hemska
tjutt närapå i jämrande ton. Kravningarna
och larm på dörren. Spring runt omkring i
boden. Dehlströms sprungo och kallade på
sina grannar, kyrkovaktmästare Tillys, men
dessa blevo lika rädda, ingen tordes gå nära
slaktboden. Underliga tankar rörde sig nu
dessa människors huvuden. Vad kunde det
vara som bar sig så åt inne hos den döde?
Kanske det där pratet om att Hans Persson
i lirstiden haft förbindelse med en viss
person icke var så osant heller? Mådde
det nu var denne person som var hos den dö-
de mannen? Ingen tordes sova den natten.
Tilly föreslog att det vare nog bäst att
sjunga psalmer, som kunde höras in
till den döde. Detta måste ha hjälpt, för

så småningom tyckade oljudet. Först då
det blev riktigt dagsljus på morgonen, tar
des Dahlström och Tilly öppna till bo-
den. De blevo bra skamsna då fingo se
att det var smäbrukarens hund som blivit
sinnestängd där om kvällen och orsakat
oljud och skräck, då den ville ut. Tilly
vill icke gärna höra talas om denna hän-
delse. De flesta av Florus family, voro
med på begravningen efter Lumpen. Nu
har det alltid varit sed i dessa försam-
lingar, att närmaste släktingar till den
döde, tagit prästen i hand efter jordfäst-
ningens slut och tackat för besväret.
Kyrkoherde Grewell ville emellertid ej
räcka handen åt Lumpens släktingar.
Han höll sig alltför god härtill. Då be-

3963

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

66

gravningsgästerna återkommo till sorgehuset voro de till en början allvarsamma och tystlåtna. Fru Horn grät riktigt hjärtskärande efter sin far och försäkrade att hon skulle resa en finare gravvård som minne åt honom. Hennes snälla barn och barnbarn, som alltid tyckt så mycket om sin morfar, skulle nog hjälpa henne med den ekonomiska saken. Så småningom blevo gästerna gladare till humöret. Kaffet, kakor, brännvin, öl och smörgåsar livede upp. Grammofonen fick spela, dans, sång och kortspel kommo riktigt igång. Glömet och gämslet var gamle Hans Persson. En egenomlig ödlets slump har så fogat att en släkting till Lumpen nu vägrar är efter kommit att beto den ekonomibyg-

nad som en gång i tiden uppfördes för Hans
Pers räkning. Efter gamle hedersmannen
Hans Davidssons död, har nämligen
en tattarefamilj övertagit hans plats. De
heter Ringmans, hustrun är broordotter
till Hans Persson. Ringmans folk äro
säkert äkta tattare, deras föregående lev-
verne är köljt i ett visst dunkel, men de
härstamma dock från Ugglarp. De för-
neka släktskapen med Horus i Kämpinge-
men glömma sig ibland och skryta dä-
rit och brata över sina tattarekonster.
Om sig själv säger Ringman att han
är son till en präst och att han varit land-
arbetare på en gård 30^{år}, på en annan i 24^{år}
och på en tredje i 13^{år}. Han har varit bygg-
mästare i 24^{år} och uppfört ett tiotal två-

våningshus. Så har han varit brunngrävare i 12 år och trädgårdsmästare 15 år. Fru Ringman påstår sig vara dotter till en vida berömd veterinär. Hon är barndomsvän och ungdomskamrat med de rikaste fröarna som bebo sommarvillorna härnere å Ljung-
en. I yngre år fingo de övertaga hennes många fästemen alltefter som hon tröttnade på dem. Ringman anses av folk för att vara synnerligen skicklig i att smuggla sprit, han berättar aldrig om sitt besök på ett visst ställe och om assaker till detta oprivilliga besök. Ringmans folk äro nu prästade av en pastor Andersson i präst Skanör och Ringman utövar predikoverksamhet å Käm-
punge missionhus.

Då jag var barn, var det en tattarefu-

milj, som flyttade hit till St. Hammar och
bosatte sig i Hölliken, vilket på den tiden het-
te "Pjaskety". Den ^{nuv} familj bodde här några
år, men kunde icke försörja sig här, utan flyt-
tade till Lomma. Mannen stiekade strum-
por i maskin till folk och hustrun ut-
rättade vad som hetsst. De brukade sällan
sjunga eller skryta och de förde ett still-
samt leverne. Barnen deras ville gärna skol-
ka i präst skolan och skyllde på att de voro
sjuka. Föräldrarna ville ej att de skulle
församma sin skolgång och hotade med att
lägga in dem på sjukhus. Detta hjälpte.
Ty barn voro i allmänhet rädda för dylikt.
Vi se således att fattare också kunde föra ett
fullkomligt hederligt levnadssätt om de
ville. De folk som förr i tiden

gjort någon ting ohederligt blevo alltid kallade för "tattare". Folken som bygga och bo i St. Glammars och Reus församlingar ha under senare årtionden ändrat sin mening om s. k. tattare. Allmänhetens rättsmedvetendena förstår nu att den sorts tattare, som härstammar ifrån Ugglarp icke äro farliga alls. Fastmer ha de övertygats om att kategorien "tattare" av den farliga sorten är tillfinnandes ibland lättre folk-lager företrädesvis polisuppsyningsmän, landsfiskaler, advokater ett fåtal lantbrukare m. fl. Denna sortens "tattare" är vida värre och farligare än gamla sorten, ty de kunna i regel ställa det så att ^{de} få i viss mån hjälpa av dom stolar och lagar. Människorna i dessa bygg-

der, som leva sitt stilla och arbetsamma liv, hop-
pas dock; att den nymordena sortens tattare, som
äro en följd av nya tidens kulturliv, så smei-
ningom skola förbättras liksom gamla tiders
tattare ha blivit bättre.

Detta var nu en lång berättelse. Jag tror
icke att den är så passande, men det är kanske nå-
got i den som duger för Folkminnesforskningen.
Dess bättre så kan jag säkert gå i god för att
det är sant och hänt alltsammans. Hans Dar-
vidsson har ju berättat det mesta, han ljög
aldrig. Öven andra gamla människor ha be-
rättat likanet och själv har jag ju sett och
hört en del av skildringen.